

Aan de Minister van Economische Zaken

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

nota
TER BESLISSING

BNC-fiche - Een modern cohesiebeleid: de
tussentijdse herziening

TER BESLISSING

Datum

28 april 2025

Kenmerk

DGBI / 98541793

RT 0000103231

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

- Op 1 april jl. publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) een mededeling een tussentijdse herziening van het cohesiebeleid onder het huidige Meerjarig Financieel Kader (MFK). Hiertoe stelt de Commissie twee wetgevende voorstellen voor die de verordeningen wijzigen waarin de toepassingsgebieden en de doelen van de fondsen onder het cohesiebeleid worden bepaald.
- Bijgevoegd concept BNC-fiche over deze voorstellen zal na uw akkoord worden doorgeleid voor bespreking in de CoCo van 6 mei. Op 9 mei ligt het fiche ter goedkeuring voor in de Ministerraad (MR) waarna het naar de Tweede Kamer zal worden verstuurd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het concept BNC-fiche en doorgeleiding naar de CoCo van 6 mei en MR van 9 mei.

Kernpunten

- De Commissie wil met deze tussentijdse herziening de investeringen uit de fondsen onder het cohesiebeleid beter afstemmen op de nieuwe Europese prioriteiten. Volgens de Commissie zijn deze prioriteiten: (i) concurrentievermogen en decarbonisatie, (ii) defensie en veiligheid, (iii) betaalbare huisvesting, (iv) waterweerbaarheid en (v) energietransitie.
- Om herprioritering te stimuleren en de implementatie van de cohesieprogramma's te versnellen, wordt een aantal financiële prikkels geïntroduceerd die het voor lidstaten aantrekkelijk moeten maken om in deze nieuwe prioriteiten te investeren. De belangrijkste zijn de mogelijkheid tot 100% EU-cofinanciering en 30% voorfinanciering voor investeringen onder deze nieuwe prioriteiten.

- In het BNC-fiche wordt uiteengezet dat het kabinet positief is over meer inzet van het cohesiebeleid op defensie en veiligheid, concurrentievermogen en decarbonisatie en de energietransitie. Het kabinet staat echter kritisch tegenover verdere verbreding van het cohesiebeleid door het opnemen van prioriteiten voor betaalbare huisvesting en waterweerbaarheid.
- Tevens staat het kabinet zeer kritisch tegenover de voorgestelde percentages voor EU-cofinanciering en voorfinanciering. In het voorstel van de Commissie ontbreekt een onderbouwing voor deze verhoging.
- Voor wat betreft het herprioriteren van middelen binnen de Nederlandse cohesieprogramma's merkt het kabinet op dat de mogelijkheden hiervoor beperkt zijn, omdat een groot deel van de middelen reeds is gecommitteerd aan projecten.

Toelichting

- Het kabinet hecht eraan dat het cohesiebeleid gefocust blijft en zich richt op convergentie en concurrentievermogen. Dit kan het beste worden bereikt door in te zetten op investeringen die lange termijn structurele hervormingen stimuleren, zoals onderzoek en innovatie, vergroening, digitalisering, menselijk kapitaal en sociale inclusie. De voorgestelde aanvullende inzet van de Commissie op de prioriteiten concurrentievermogen en decarbonisatie en de energietransitie sluit goed bij deze inzet aan. De voorgestelde verbreding van het cohesiebeleid met prioriteiten voor betaalbare huisvesting en waterweerbaarheid past niet binnen deze kabinetsinzet.
- De voorgestelde verbreding van het cohesiebeleid met een prioriteit voor defensie en veiligheid vormt hierop een uitzondering in het licht van de geopolitieke context. Het kabinet steunt deze verbreding en geeft hiermee uitvoering aan de overgenomen motie van de leden Kahraman en Van Campen¹.

¹ Kamerstuk 21 501-08, nr. 988